

HVAD ER LUX-PRISEN?

LUX-prisen, som blev indført i 2007, er en filmpris, der uddeles hvert år af Europa-Parlamentet. LUX-prisen har to hovedformål: Den skal sætte fokus på den offentlige debat i Europa og fremme udbredelsen af europæiske (sam-)produktioner inden for Unionen. Distribution er den europæiske filmindustris akilleshæl, og sprogbarriererne gør det ikke lettere. Med LUX-prisen skal disse barrierer overvindes.

LUX-prisen har hjulpet europæiske film til at nå ud til et større publikum ved at støtte deres tekstning og distribution. Gennem LUX-prisen støtter Europa-Parlamentet den kulturelle mangfoldighed og hjælper med til at bygge broer mellem europæerne.

HVAD ER LUX-FILMDAGENE?

Forevisning af de film, der deltager i den officielle konkurrence om LUX-prisen, i alle 28 medlemslande i Den Europæiske Union i samme tidsrum - efteråret 2013. I LUX-filmdagene forsynes de tre konkurrerende film med undertekster på de 24 officielle EU-sprog. Formålet er at kommunikere den europæiske filmproduktions mangfoldighed og rigdom ud til så mange europæere som muligt, og at skabe debat om de emner, der behandles i de film, der konkurrerer om LUX-prisen 2013. De emner, der berøres i disse film, er fælles for os alle; de fortæller vores historier, rører ved vores følelser og tager spørgsmål op, som optager os alle.

HVORDAN UDVÆLGES FILMENE?

Filmene udvælges af et ekspertpanel bestående af personer fra filmverdenen. De tre film, der skal deltage i den officielle konkurrence, er resultatet af dette ekspertpanels udvælgelse.

Prismodtageren vælges og vil få prisen overrakt af medlemmerne af Europa-Parlamentet den 11. december i år.

HVAD ER PUBLIC MENTION?

Public Mention giver det brede publikum mulighed for at vælge den LUX-film eller det emne, som de synes er bedst. Se vores hjemmeside, luxprize.eu eller vores side på Facebook og giv din mening til kende. Resultatet af Public Mention vil blive bekendtgjort på den kommende Karlovy Vary International Film Festival i juni/juli 2014. Den vil symbolsk afslutte den nuværende LUX-prisrunde og give startsignalet til den næste - med afsløring af de ti nye film, der skal deltage i den officielle udvælgelse i 2014.

SE,
DISKUTER
& STEM

@luxprize
#luxprize

WWW.LUXPRIZE.EU

LUX-FILMDAGENE

3 FILM | 24 SPROG
28 EUROPÆISKE LANDE
WWW.LUXPRIZE.EU

MIELE

Instruktør: Valeria Golino
Land: Italien, Frankrig
År: 2013
Spilletid: 100'
Medvirkende: Jasmine Trinca, Carlo Cecchi, Libero De Rienzo, Vinicio Marchioni, Iaià Forte
Producenter: Viola Prestieri, Riccardo Scamarcio, Anne-Dominique Toussaint, Raphael Berdugo
Produktion: Buena Onda, Les Films des Tournelles, Rai Cinema, Cité Films
Deltagelse i filmfestivaler/filmpriser: Cannes 2013 (Un Certain Regard), Brussels Film Festival 2013, LUX Prize Official Selection Competition samt Globi d'Oro 2013, hvor den fik priser for Bedste Debutfilm og Bedste Skuespillerinde (Jasmine Trinca)

Synopsis:

Irene hjælper uheldeligt syge til at tage afsked med livet på en værdig måde ved at forsyne dem med den nødvendige medicin. En dag udleverer hun en dosis til en ny patient, Grimaldi, men opdager, at han ikke er syg, men bare træt af at leve. Irene vil ikke være ansvarlig for hans selvmord, så fra dette tidspunkt er Irene og Grimaldis skæbne forbundet i et anspændt og usædvanligt forhold, som vil forandre Irene's liv for altid.

THE BROKEN CIRCLE BREAKDOWN

Instruktør: Felix van Groeningen
Land: Belgien
År: 2012
Spilletid: 110'
Medvirkende: Veerle Baetens, Johan Heldenbergh, Nell Cattrysse, Geert van Rangelberg, Nils de Caster
Produktion: Dirk Impens
Co-producenter: Frans Van Gestel, Arnold Heslenfeld, Laurette Schillings
Produktion: Menuet Producties, Topkapi Films
Deltagelse i filmfestivaler/filmpriser: Berlinale 2013 (Panorama Special Audience Award), CPH PIX 2013, LUX Prize 2013 Official Selection Competition Tribeca Film Festival 2013

Synopsis:

Filmen er historien om kærligheden mellem Elise og Didier. Deres lykke er fuldkommen, efter at deres lille datter, Maybelle, kommer til verden. Da Maybelle bliver alvorligt syg som seksårig, reagerer Didier og Elise på vidt forskellige måder. Men Maybelle giver dem ikke noget valg. Didier og Elise bliver nødt til at kæmpe i fællesskab for at redde hende.

THE SELFISH GIANT

Instruktør: Clio Barnard
Land: Storbritannien
År: 2013
Spilletid: 93'
Medvirkende: Sean Gilder, Siobhan Finneran, Lorraine Ashbourne, Steve Evets, Elliott Tittensor, Conner Chapman, Shaun Thomas
Producent: Tracy O'Riordan
Produktion: Moonspun Films, BFI Film Fund, FilmFour
Deltagelse i filmfestivaler/filmpriser: Cannes 2013 (Directors' Fortnight) samt LUX Prize Official Selection Competition

Synopsis:

Et moderne eventyr om den 14-årige Arbor og hans bedste ven, Swifty. De er blevet smidt ud af skolen og står uden for det lokale fællesskab, da de møder den lokale skrothandler, Kitten. De begynder at samle gammelt jern ved hjælp af en hestevogn. Swifty har et godt tag på heste, og Arbor er skrap til tal og har et godt snakketøj, så tilsammen udgør de et godt team. Men da Arbor begynder at efterligne Kitten for meget og bliver grådig og egoistisk, stiger spændingen imellem dem, indtil det udløser en tragisk hændelse, som uigenkaldeligt ændrer deres tilværelse.

Fordi film kan bevæge os, og fordi kultur kan oplyse os.

Fordi film og kultur er ideelle instrumenter til at opdage vores fælles baggrund samt vores mangfoldighed.

Fordi vi er forenet i mangfoldighed, og fordi EU er vores fælles rum.

MIELE af Valeria GOLINO, **THE BROKEN CIRCLE BREAKDOWN** af Felix van Groeningen og **THE SELFISH GIANT** af Clio Barnard er på programmet for den 2. udgave af LUX-filmdagene, som arrangeres af Europa-Parlamentet.

Samlet afspejler disse tre bemærkelsesværdige film den europæiske films rigdom, dybde og skønhed. Hver film for sig behandler spørgsmål, som vores samfund er stillet over for, ved at tilnærme dem realistisk, med stor fantasi, brutalt eller nænsomt.

Gå hen og se disse film på luxprize.eu og få en drøftelse af problemer, når det gælder legitimiteten (eller mangel på samme) ved at lindre andres smerte, når folk ikke frit kan træffe skæbnesvangre beslutninger (MIELE) eller måden, hvorpå unge reagerer, når de udelukkes af samfundet og institutionerne (THE SELFISH GIANT), eller hvordan et ungt europæisk par pludseligt rammes af tragiske begivenheder, som sætter spørgsmålstegn ved deres værdier (THE BROKEN CIRCLE BREAKDOWN).

28 EUROPÆISKE LANDE

BELGIQUE / BELGIË
BRUXELLES / BRUSSEL

БЪЛГАРИЯ
СОФИЯ

ČESKÁ REPUBLIKA
BRNO

DANMARK
KØBENHAVN

DEUTSCHLAND
BERLIN, KÖLN, MÜNCHEN

EESTI
TALLINN

ÉIRE / IRELAND
CORCAIGH / CORK

ΕΛΛΑΔΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ESPAÑA
BARCELONA, GIJÓN,
LANZAROTE, SANTIAGO DE
COMPOSTELA, SEGOVIA,
SEVILLA

FRANCE
ANGOULÊME, MARSEILLE,
STRASBOURG

HRVATSKA
ZAGREB

ITALIA
ROMA, BOLOGNA

ΚΥΠΡΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

LATVIJA
RĪGA

LIETUVA
VILNIUS, KAUNAS, PANEVĖŽYS

LUXEMBOURG / LUXEMBURG
LUXEMBOURG / LUXEMBURG

MAGYARORSZÁG
BUDAPEST

MALTA

VALLETTA

NEDERLAND

LEIDEN

ÖSTERREICH

WIEN

POLSKA

WARSZAWA, WROCŁAW

PORTUGAL

LISBOA

ROMÂNIA

BUCUREȘTI

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SLOVENSKO

BRATISLAVA

SUOMI / FINLAND

HELSINGFORS / HELSINKI

SVERIGE

STOCKHOLM

UNITED KINGDOM

LONDON, BELFAST, GLASGOW

SE,
DISKUTER
& STEM

@luxprize
#luxprize

WWW.LUXPRIZE.EU

ET TYDELIGT TEMA

Eutanasi, der er temaet for Valeria Golinos film, er et emne, der har givet anledning til konfliktfyldte debatter i mange europæiske lande. Mens et mindretal af lande som Belgien, Nederlandene og Schweiz har gjort eutanasi lovligt på visse betingelser, betragtes det i de fleste lande som drab og som sådant uden videre strafbart. En række lande som Norge, Finland, Frankrig og Spanien tillader mere eller mindre udtrykkeligt passiv dødshjælp forstået som indstilling af lægebehandling, når udfaldet er uundgåeligt, og når patienten udtrykkeligt ønsker det. Andre lande derimod med en stærk katolsk tradition som Italien, Polen, Portugal og Grækenland (med ortodoks tradition) har et formelt forbud. I Italien, hvor Miele udspiller sig, betragtes aktiv dødshjælp som en forbrydelse, der straffes med fra fem til 16 års fængsel. Denne omstændighed forhindrer ikke, at emnet er genstand for intense debatter, og man forstår udmærket, at Valeria Golinos film og hendes stillingtagen giver næring til denne debat.

De spørgsmål, som denne film rejser, lader sig imidlertid ikke besvare med et simpelt ja eller nej til legalisering af eutanasi. Miele er fortællingen om et enkeltstående tilfælde, som netop sætter fokus på afstanden mellem hovedpersonens overbevisning og en virkelighed, der nødvendigvis er mere kompleks, mere selvmodsige, og som snart vil skubbe til hendes sikkerhed. Grimaldi er måske nok en forholdsvis gammel mand, men han meddeler snart, at han er sund og rask, og at han agter at begå selvmord, simpelt hen fordi han ikke længere har smag for livet. En sådan handling er imidlertid i direkte strid med de regler, som Irene – Mieles egentlige navn – følger, nemlig at hjælpe personer, hvis lidelser eller handicap der ikke findes nogen midler mod eller lindring for.

KORT RESUMÉ

Miele, en ung italiensk kvinde, tager til Mexico, hvor hun på et apotek køber en pakke Lampotal, et lægemiddel, der især er beregnet til aflivning af syge hunde ... Men da hun vender tilbage til Italien, forstår man, at Miele, selv om det er ulovligt, bruger det til at give mennesker, med store pinsler, mulighed for at dø frivilligt og på så værdig en måde som muligt.

Den unge kvinde fører således et dobbeltliv, som hendes nærmeste intet kender til, lige indtil en dag, hvor en vis hr. Grimaldi, en ingeniør fra Rom, henvender sig til hende om hjælp. Hans reaktion overrasker kvinden, der kalder sig Miele¹, og medfører, at der bliver sat spørgsmålstegn ved hendes overbevisning.

-1-

den unge pige kunne udfolde sig. Selv om Irene ganske vist følger en personlig etik, er det vanskeligt at tro, at den økonomiske fortjeneste ikke spiller nogen rolle for hendes handlinger på et tidspunkt, hvor der i Italien som i andre lande i Sydeuropa hersker stor arbejdsløshed blandt unge ... Og da Grimaldi spørger hende, om hun ikke har et projekt eller en ambition om et eller andet, taler hun kun om sin nuværende „aktivitet“ og nævner intet om karrieredrømme.

Og selv om hun har et intimt forhold til to forskellige mænd, forekommer disse forhold lidet lidenskabelige, fyldt med mere eller mindre alvorlige løgne og alt i alt lidet tilfredsstillende. Ingen af disse forbindelser ser ud til skulle føre til dannelsen af en familie eller måske et barns fødsel. Og dog er erindringen om et lykkeligt familieliv ganske nærværende, men det er en erindring om Irene som barn omgivet af sin far og sin mor, der dengang endnu levede, på vinterferie. Man bemærker imidlertid også, at der omkring Irene er et fravær af enhver gruppetilknytning, som kunne give hende en form for støtte.

Rent filmisk understreger iscenesættelsen personernes isolation, idet de ofte ses gennem skærme, ruder, vinduer, som udgør hindringer og skaber afstand især for Irene. På samme måde isolerer musikken fra en digital musikafspiller også den unge kvinde, når hun går på gaden blandt ligegyldige mennesker

Denne synlige ensomhed kan utvivlsomt betragtes som en konsekvens af den stigende individualisme i de vestlige samfund, der især er mærket af tilbagegangen for de store ideologier, politiske såvel som religiøse, og for de store socialiserende institutioner som familien, fagforeningerne og skolen . Men den større subjektive frihed, der er et resultat heraf, fører også til nye problemer med at give eller finde en mening med den enkeltes

eksistens, især i krisesituationer som den, Grimaldis beslutning fremprovokerer.

Selv om det ikke er et direkte svar på denne krise, er den eneste lidenskab, der optager Irene, en intens idrætsudøvelse i form af cykling og især havsvømning. Betoningen af den ensomme aktivitet i iskoldt vand, hvor en våddragt er nødvendig, afspejler uden nogen tvivl den psykologiske belastning, den unge kvinde er udsat for. I denne aktivitet finder hun et svar på sin angst (som er udtalt, men synlig i de scener, hvor hun giver aktiv dødshjælp). Men endnu en gang er der tale om en sport, der dyrkes alene uden forbindelse til nogen andre.

Paradoksalt nok bliver det sammen med Grimaldi, at hun forsøger at skabe en virkelig menneskelig relation baseret på tillid og hengivelse, især efter den unge handicappedes død, som foruroliger hende dybt. Hun betror ham sin tvivl og brister til sidst i gråd i hans arme. Ingeniørens selvmord, som hun ikke formår at forhindre, kan dermed forventes at genvække den eksistentielle usikkerhed, som hun imidlertid finder et sidste, næsten magisk svar på under et besøg i Süleymaniye-moskéen i Istanbul. Da en opadstigende vind, noget Grimaldi havde talt om, får et papirark til at stige til vejrs, er det naturligvis op til tilskuerne selv at fortolke episoden, men den virker dog som et tegn på håb i en desillusioneret verden.

Michel Condé
Les Grignoux (Liège, Belgien)
<http://www.grignoux.be>

¹ Navnet betyder honning på italiensk.

² I 2011 var arbejdsløsheden blandt unge under 25 år over 40 % i Italien og i Portugal og over 50 % i Spanien, Grækenland og Kroatien.

³ François Dubet: *Le Déclin de l'institution*, Paris, Seuil, 2002.

-3-

Mens den unge kvinde overtræder sit lands love, adlyder hun nogle andre mere eller mindre eksplicitte regler, hvis grænser viser sig at være uklare: Bør det – sådan som Grimaldi synes at se på det – accepteres, at man kan begå selvmord af livslede? Er det i orden at hjælpe nogen til at begå en sådan handling? Denne moralske debat fører den unge kvinde til en form for erkendelse: I en samtale med Grimaldi sætter hun dennes holdning op over for alle de personer, som hun har hjulet til at dø i de sidste tre år, og som i bund og grund ønskede at leve, selv om de ikke mere kunne udholde det, de var tvunget til at udstå...

Det er således spørgsmålet om regler – dem, der pålægges af ethvert samfund, eller som ethvert individ opstiller for sig selv – der står i centrum for filmen. Da Miele bliver klar over, at hun uden at ville det, har overtrådt en lov, som efter hendes egen opfattelse er fundamental, bliver Irene ude af stand til at følge de simple regler, der var fastlagt for hendes indgreb (at undlade at benytte visse ord og vendinger som „på gensyn“ eller „har De lyst til ...“, der indebærer en mulig fremtid). Hun bliver desuden konfronteret med følgende reaktion fra sin medsammensvorne eller opdragsgiver, da hun fortæller om Grimaldis tilfælde: „Der er ingen regler!“. Fraværet af normer, af lov i ordets stærkeste betydning, bliver uudholdeligt for den unge kvinde.

Gennem hovedpersonens tvivl sætter filmen således spørgsmålstegn ved de vestlige samfundsnormer, hvor ingen lov kan undslippe den demokratiske debat, og hvor ingen transcendent instans, ingen tradition, ingen myndighed (moralisk, politisk eller andet) vil kunne gælde for alle. Samtidig medfører fraværet af anerkendte normer, en disput i ordets stærkeste betydning som den, der sætter Irene op mod Grimaldi, imidlertid en usikkerhed eller ligefrem angst, som kan

blive ubærlig for mange. I stedet for at lade den gamle mand gøre, som han har lyst til, forsøger Irene at få ham til at opgive sit skæbnesvangre forhåbning. Og Grimaldi rækker da også omsider Irene flasken med barbiturat, men hans brutale selvmord ved filmens slutning er et udtryk for den unge kvindes manglende evne til at overbevise et medmenneske om sine dybtfølte holdninger og overbevisninger. Filmen understreger således på temmelig pessimistisk vis, at der består en fundamental uoverensstemmelse både mellem enkeltpersoner som Irene og Grimaldi, eller inden for samme familie, som det er tilfældet i forholdet mellem den syge bror og søsteren, der i sit indre oprøres over hans valg, og sågar mellem europæiske stater, eftersom to nabostater som Schweiz og Italien (de to lande nævnes i filmen) har dybt forskellige politiske holdninger til eutanasi.

ET EKSISTENTIELT SPØRGSMÅL?

Ud over spørgsmålet om det legitime i at yde et menneske, der nærmer sig livets afslutning, aktiv dødshjælp konfronterer Grimaldis beslutning indirekte Irene med spørgsmålet om selve meningen med livet, såvel ingeniørens som hendes eget og ethvert andets menneskes. Hvorfor leve, spørger den gamle mand, når man ikke længere har lyst til noget, når man ikke længere har smag for noget...

Irene synes ikke i stand til at give overbevisende argumenter over for dette spørgsmål, og hendes egen eksistens forekommer også præget af en vis tomhed, af et relativt fravær af virkeligt positive grunde til at leve. Hendes familiekreds er begrænset til hendes far, over for hvem hun lyver om sine ulovlige aktiviteter, som tilsyneladende ikke giver plads til et andet arbejde, hvor

-2-

MULIGE EMNER FOR DISKUSSION

- *Miele/Irene*: Den unge kvindes verden forekommer i begyndelsen klart opdelt. Men de to universer, der i princippet er adskilt, kommer lidt efter lidt i berøring med hinanden. Hvad kan årsagerne være til denne gradvise sammenblanding?
- Musikken spiller en vigtig rolle i *Miele*, hvor den ikke mindst ledsager eutanasi-scenerne. Men den bruges også på andre måder. Hvilken værdi tillægger personerne musikken? Hvorfor er det f.eks. nødvendigt med musik til at ledsage de døende?

-4-